

88 . Hărman | Județ: Brașov | Punct: Groapa Banului | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 41097.02

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène, Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: descoperire izolată

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Costin Croitoru, Voica Istrate, Dragoș Măndescu, Claudia Moței, Florin Moței, Gheorghe Alexandru Niculescu, Alexandru Stănescu

Instituții: Muzeul Județean de Istorie Galați, Muzeul Județean de Istorie Brașov, Muzeul Județean Argeș, Pitești, Muzeul Județean de Istorie Brașov, Muzeul Județean de Istorie Brașov, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Județean de Istorie Brașov

Raport

Situl este situat la 2 km V de comuna Hărman, pe pantele line ale dealului Lempeș, formă de relief ce domină partea estică a Țării Bârsei. Cercetările efectuate în perioada 1963-1972 au scos la lumină urme de locuire din epoca neolitică (cultura Criș și cultura ceramicii liniare), din epoca bronzului (culturile Schneckenberg, Wietenberg și Noua), din prima și a doua epocă a fierului. La acestea se mai adaugă și așezarea din sec. IV p.Chr., cea din sec. VIII-IX p.Chr., precum și cetățuia fortificată cu șanț și val de apărare datând din sec. XII de pe dealul Lempeș. Așezarea din sec. IV p.Chr. este cea mai bine cunoscută din întreaga zonă. Din păcate o mare parte a sitului este afectată de existența unei ferme pomicole constituită în anii '80, fapt ce a dus la îngreunarea cercetărilor, putându-se trasa secțiuni doar printre rândurile de pomi fructiferi.

Campania din 2005 a urmărit două obiective. Primul l-a constituit identificarea vechilor săpături și continuarea cercetării în așezare, obiectiv îngreunat de schimbarea topografiei terenului față de ultimul plan general publicat (1973). Al doilea obiectiv a fost identificarea necropolei contemporane așezării din sec. IV p.Chr. Pentru aceasta au fost trasate 11 secțiuni cu dimensiuni cuprinse între 18 și 6 m lungime și 2 și 1,5 m lățime însumând 165,5 m². Aceste secțiuni au fost dispuse în diverse puncte ale zonei cercetate, căutându-se să se identifice limitele sitului. În funcție de topografia terenului s-a ajuns la adâncimi cuprinse între 0,30 m (minim) și 1,60 m (maxim).

Necropola nu a fost încă identificată, cu toate că în acest scop au fost trasate șase secțiuni din care a fost recoltat puțin material ceramic răvășit de lucrările agricole.

Cercetarea așezării a dus la rezultate îmbucurătoare. În S5, între m. 1 și 4, a apărut o locuință de tip semiadâncită și o groapă menajeră. Locuința, de formă dreptunghiulară cu colțurile rotunjite (5,20 m lungime și 2,50 lățime), avea fundul situat la adâncimea de 1,35 m față de nivelul actual de călcare. Pentru surprinderea întregii locuințe a fost deschisă o nouă secțiune (S11) cu lungimea de 10 m și lățimea de 1,5 m. De altfel martorul stratigrafic dintre cele două secțiuni, cu o lățime de 0,50 m, tăia în două locuința. În centrul locuinței se afla o instalație de foc, cuptor în formă de potcoavă, construit din pietre de diverse dimensiuni. Cuptorul, așezat pe un strat de pietriș, apare la adâncimea de 1,10 m. Nu au fost identificate urme de la gropile de par. Inventarul este sărăcăcios constând în fragmente ceramice lucrate cu mâna sau la roată, care după formă și decor pot fi încadrate cronologic în sec. VIII-IX p.Chr. Au mai apărut două fusaiole din lut ars, un străpungător din os și o mică unealtă din fier, probabil o dăliță. Astfel de locuințe au fost descoperite și în săpăturile precedente.

În apropiere, între m. 4 și 5 a fost descoperită o groapă de formă cilindrică cu diametrul de 1,20 m.

Fundul gropii era situat la adâncimea de 1,35 m. În umplutura gropii au apărut câteva fragmente ceramice lucrate cu mâna.

În S5, între m. 8 și 10, la adâncimea de 0,45 m, a apărut un complex din chirpic cu dimensiunile de 1,52 m și lățimea de 1,25 m. Grosimea chirpicului era de 0,04-0,05 m. Complexul, așezat pe un pat de pietriș la adâncimea de 0,78 m, avea în interior pietre arse, puțină cenușă și mici bucăți de cărbune, câteva fragmente ceramice atipice lucrate cu mâna, precum și o fusaiolă de lut ars de formă bitronconică. Trei dintre colțurile interioare ale complexului erau barate cu bande din chirpic, al patrulea fiind rotunjit spre interior. În stadiul de față al cercetării nu putem da o întrebuintare exactă a acestui complex, fie că este una laică sau cultică.

În profilul sudic al unei mari gropi menajere contemporane (20 x 15 m) se distingeau două aglomerări de pietre de diverse dimensiuni, unele dintre ele fiind fasonate pe o latură. Aceste aglomerări se aflau la 2,65 m una de cealaltă și aveau dimensiunile de 1,10 x 0,80 m, respectiv 1,05 x 0,75 m. Față de nivelul de călcare actual se găseau la adâncimea de 1,40 m. Pentru cercetarea celor două complexe a fost deschisă S9. Sub fiecare dintre aceste aglomerări de piatră au apărut vetre în formă de potcoavă cu grosimea cuprinsă între 0,6-0,9 m. Pe vetre s-au găsit fragmente ceramice atipice lucrate cu mâna, oase de animale, mici fragmente de cărbune și cenușă. De menționat că atât ceramica, cât și oasele erau puternic arse. Pe una dintre vetre era așezată partea activă a unei râșnite din tuf vulcanic. Sub vetre, cât și în umplutura de pământ dintre pietre apar în număr mare fragmente ceramice din epoca bronzului și numeroase oase de animale. Astfel de structuri de piatră au apărut în zonă la Comăna de Jos și au fost considerate de autorii cercetărilor ca fiind cuptoare, în acest caz complexe fiind situate în locuințe.

În campania viitoare dorim să continuăm cercetarea așezării, în special în zona complexelor de piatră. În același timp identificarea necropolei contemporane așezării din sec. IV p.Chr. rămâne obiectivul principal.

Informații suplimentare online

[Raportul 3389 din cronică.cimec.ro](http://raportul3389.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
